

CYNULLIAD CENEDLAETHOL CYMRU

I S - D D E D D F W R I A E T H

2006 Rhif 12

ADDYSG, CYMRU

Gofyniad am lunio Cynlluniau Pontio ac arweiniad 2006

Wedi'i wneud

28 Chwefror 2006

Yn dod i rym

1 Medi 2006

Mae gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru bwerau o dan adran 198(1) o Ddeddf Addysg 2002 (“y Ddeddf”) i wneud gofyniad (“y gofyniad”) sy’n ei gwneud yn ofynnol i gyrff llywodraethu ysgolion uwchradd a gynhelir (neu ddosbarth penodedig o ysgolion uwchradd a gynhelir) a chyrff llywodraethu ysgolion cynradd sy’n eu bwydo, lunio, ar y cyd, gynlluniau (“cynlluniau pontio”) i hwyluso i ddisgyblion bontio rhwng yr ysgol gynradd a'r ysgol uwchradd. Caiff y Cynulliad roi arweiniad, gan gynnwys, yn rhinwedd is-adran (2), arweiniad at ddibenion penderfynu a yw ysgol benodol i'w hystyried yn ysgol gynradd sy'n bwydo ysgol uwchradd benodol (“yr Arweiniad”). Wrth benderfynu ar y cwestiwn hwnnw, rhaid parchu'r Arweiniad. Caiff y ddau bŵer hynny eu harfer gan yr Offeryn hwn.

Cymhwyso a statws

Mae'r Offeryn hwn i ddod i rym ar 1 Medi 2006 ac, yn unol â hynny, daw'r Gofyniad a'r Arweiniad yn effeithiol ar y dyddiad hwnnw. Nid yw'r Offeryn yn diddymu nac yn diwygio deddfwriaeth flaenorol.

Mae Rheoliadau cysylltiedig (Rheoliadau Pontio Rhwng yr Ysgol Gynradd a'r Ysgol Uwchradd (Cymru) 2006) hefyd yn dod i rym ar 1 Medi 2006 ac mae Cynlluniau Pontio i fod yn eu lle erbyn 1 Medi 2007. Y garfan gyntaf o ddisgyblion i drosglwyddo o dan y trefniadau hyn fydd y rhai a fydd yn trosglwyddo ym Medi 2008.

Categoriâu o ysgolion sy'n ddarostyngedig i'r Gofyniad

(a) Y Cefndir

Fel yr esbonnir isod, mae'r Cynulliad Cenedlaethol wedi penderfynu cyfyngu ar y categorïau o ysgolion cynradd a gynhelir, ac sydd i'w hystyried yn ysgolion cynradd sy'n bwydo ysgol uwchradd at ddibenion adran 198 o'r Ddeddf, ac y mae'n ofynnol iddynt felly lunio Cynlluniau Pontio, i'r rhai y ceir yn achos eu disgyblion symud sylweddol rhwng yr ysgol gynradd a'r ysgol uwchradd ar ddiwedd Blwyddyn 6.

(b) Y Gofyniad

Yn unol â hynny, mae'r Gofyniad i fod yn gymwys i:

- **ysgolion uwchradd cymunedol, gwirfoddol a sefydledig pan fo ganddynt ysgolion cynradd sy'n eu bwydo fel a ddiffinnir isod yn yr Arweiniad; ac**
- **ysgolion cynradd cymunedol, gwirfoddol a sefydledig fel a ddiffinnir felly.**

Arweiniad ar y diffiniad o "Ysgol Gynradd sy'n Bwydo"

(i) Y Cefndir

Nod Cynlluniau Pontio yw meithrin perthynas waith glòs rhwng ysgol uwchradd a'r ysgolion cynradd sy'n ei bwydo. Seilir y berthynas hon ar ymrwymiad parhaus i gydweithio ar ddatblygu a chyflwyno'r cwricwlwm mewn modd sy'n cynnal parhad a chynnydd mewn dysgu ar gyfer disgyblion wrth iddynt symud o Flwyddyn 6 i Flwyddyn 7.

Cydnabyddir bod gan bob ysgol gynradd yng Nghymru eisoes gysylltiadau gyda nifer o ysgolion uwchradd o ganlyniad i ofynion sy'n bodoli eisoes am drosglwyddo gwybodaeth am ddisgyblion i'r ysgol uwchradd briodol pan fydd y disgyblion yn symud i Gyfnod Allweddol 3. Rheolir y broses o drosglwyddo gwybodaeth am ddisgyblion gan reoliadau sy'n bodoli eisoes - Rheoliadau Addysg (Gwybodaeth am Ddisgyblion) (Cymru) 2004 (Offeryn Statudol Cymru 2004 Rhif 1026 (Cy.123)).

Bydd Cynlluniau Pontio yn atgyfnerthu'r trefniadau presennol ar gyfer trosglwyddo gwybodaeth am ddisgyblion a'r trefniadau ar gyfer trosglwyddo pobl ifanc â datganiad anghenion addysgol arbennig ac yn

ychwanegu gwerth at y trefniadau. Yn benodol, fel yr argymhellwyd gan Estyn, bydd Cynlluniau Pontio yn canolbwyntio ar barhad o ran cyflwyno'r cwricwlwm ac ar unioni'n well arferion yr ystafell ddosbarth.

Mae'r Cynulliad o'r farn felly y dylid cyfyngu'r Gofyniad am lunio Cynlluniau Pontio i achosion lle y mae perthynas wedi'i sefydlu ac yn parhau rhwng ysgol gynradd ac ysgol uwchradd benodol a honno'n berthynas wedi'i seilio ar fwyafrif disgyblion carfan Blwyddyn 6 yr ysgol gynradd sy'n trosglwyddo i'r ysgol uwchradd benodol honno.

Bydd y dull hwn o weithredu'n sicrhau y rhoddir Cynlluniau Pontio yn eu lle pan fo sail gadarn i ysgolion weithio gyda'i gilydd a chymryd camau ymarferol i wella parhad o ran cyflwyno'r cwricwlwm. Mae hefyd yn ysgafnhau'r baich ar ysgolion drwy sicrhau na fydd yn ofynnol i ysgol gynradd weithio gyda mwy nag un ysgol uwchradd i ddatblygu Cynllun Pontio.

Dylid nodi mai dim ond at ddibenion adran 198 o Deddf Addysg 2002 y mae'r diffiniad o ysgol gynradd sy'n bwydo. Nid yw'n effeithio ar feini prawf derbyn sydd gan ysgolion uwchradd eisoes nac yn penderfynu beth yw dalgylch ysgol uwchradd benodol.

(ii) Arweiniad

Yn unol â hynny:

At ddibenion adran 198 o'r Ddeddf, dylid ystyried ysgol yn ysgol gynradd sy'n bwydo ysgol uwchradd benodol os yw mwy na hanner carfan Blwyddyn 6 wedi trosglwyddo i'r ysgol uwchradd ar ddiwedd y flwyddyn ysgol ddiwethaf.

Fodd bynnag, mewn ymateb i sylwadau a gofrestrwyd yn ystod yr ymgynghoriad ynghylch maint carfan mewn ysgolion bach, bydd esemptiad i ysgolion cynradd sydd â Blwyddyn 6 ac y mae cyfanswm nifer y disgyblion cofrestredig yn yr ysgol yn hanner cant neu'n llai na hynny ar ddiwedd y flwyddyn ysgol.

Anghydfodau

Mae'r Rheoliadau'n darparu mai'r Cynulliad sydd i benderfynu ar unrhyw anghydfod ynghylch a yw ysgol yn ysgol gynradd sy'n bwydo ysgol uwchradd benodol. Rhoddir gweithdrefnau yn eu lle ar gyfer datrys anghydfodau yn y modd hwnnw.

Arweiniad Pellach

Dyroddir arweiniad pellach ar arfer swyddogaethau o dan adran 198 yn nes ymlaen.

Llofnodwyd ar ran Cynulliad Cenedlaethol Cymru

28 Chwefror 2006

D. Elis-Thomas

Llywydd y Cynulliad Cenedlaethol